

Şeker Sanayii

Bankanın vücude getirdiği sanayi meyanında en mühimlerinden biri de şeker sanayiidir. Ziraî mah sulâtimizdan pancara istinat eden bu sanayi pek ehemmiyetlidir. Şeker sanayiinin Türk çiftçisine de yalnız pancar bedeli olarak 8,5 - 9 milyon lira vermek suretile yardım dokunmaktadır.

Kurucular 1926 senesinde Uşak ve Alpullu şeker fabrikalarının temellerini atmışlar, bin bir müşkülâtlâ mücadele ederek ve her sene tedricen faaliyetlerini muntazaman artırrarak seneden seneye bir tekâmül eseri göstermişlerdir.

Türkiye şeker sanayii uğradığı bütün maddî ve manevî güçlüklerle rağmen, diğer memleketlere nazaran çok az bir zamanda memleketin muhtaç olduğu şekeri yetiştirmek imkânını bulabilmiş tir. Bu ilhamı veren de Büyük Gazidir.

Gazi Hazretlerinin 20 kânunu evvel 1930 da Alpullu şeker fabrikasını teşriflerinde deftere yazdıkları hatırlarından şu cümleyi alıyoruz:

"Memleketimizin her müsait mintakasında şeker fabrikalarının çoğalması ve bu suretle şeker ihtiyacının temini mühim hedeflerimiz sırasında tanınmalıdır.,,

Memlekette Gazinin emir ve irşadı ile açılan şeker sanayii çiftçilerimize yeni bir mahsul kazandırmış oluyor.

Bugün dört fabrikamızın ekim sahaları takriben yarı milyon dönümdür. Bir dönüm pancarın çapa, sökme ve nakliye işleri 11 amele yevmiyesile başarılı bir mekte olduğuna nazaran, bu ameliyat takriben 5.500.000 amele yevmiyesine çıkar.

Çapalama ve sökme ameliyesinin 160 günde ikmali lâzım gelmektedir, ki mecmuu 5,500,000 amele yevmiyesine nisbetle mütemadiyen 160 gün aşağı yukarı 35, bin kişinin tarlada işlemleri lâzımdır. Bundan başka mühim miktarda amele şeker fabrikasının işletme kısmında ve melâstan ispiyo yapan ispirto fabrikasında çalışmaktadır. Birçok amele de pancar nakleden trenlerde, pancarı tahliyede, kömür ve kireç ocaklarında iş bulmaktadır.

Şu hesaba göre, ekilen pancar sahası ve bundan alınan mahsülü işliyen fabrikalar memlekete senevi takriben 1.000.000 gündelik iş temin etmiş oluyorlar.

Bir sene zaifinde mevcut dört şeker fabrikamızın memlekette yaratacağı fazla işi ve muhtelif sanayi şubelerine temin edeceği kazancı söyle telhis edebiliriz :

a) Takriben 270,000 çiftçi 650,000 tondan fazla pancar yetiştirir ve 8,5 — 9 milyon lira kazanır.

b) 65.000 tondan fazla yerli maden kömürü sarfedilerek kömür havzalarımıza 650,000 liralık fazla satış temin edilir.

c) 650,000 kadar şeker sandığı kullanılarak kereste sanayiimize yeni bir faaliyet sahası açılmış olur .

d) 900,000 tondan fazla nakliyat yapılarak dahildeki muhtelif nakil vasıtamıza tahminen 2 milyon liralık bir hasılat temin edilmiş olur .

e) Fabrikalarımızın faaliyetine iştirak eden muhtelif işçi ve memurlara bir büyük milyon yevmiyeye yakın iş yaratılır .

Alpullu fabrikasının yalnız 1933 te tahakkuk eden vergileri iki milyon lirayı geçmektedir.